

215167 - Çocuklarımızı Nasıl Terbiye Edebiliriz?

Soru

Ahlakımızı nasıl geliştirebileceğimiz ve çocuklarımızı buna göre nasıl yetiştirebileceğimiz konusunda tavsiyeleriniz nelerdir? Pek çok âlimin, güzel ahlâk öğrenmek için âlimlerin yanında kalmanın ve onlara eşlik etmenin gerekli olduğunu söylediğini duydum. İslam'ı kısa bir süre önce benimsemiş olmam ve benim ve çocuklarımın ahlakını ve davranışlarını yükseltmek için yeterli bilgiye sahip olmam nedeniyle endişeliyim. Özellikle çocuklarımın televizyona olan bağlılığı ve onu izleme tutkuları ile bazı akrabalar ve arkadaşlarla olan ilişkileri beni rahatsız ediyor. Onlara iyi ahlaki aşılama için yaptığımız çabaların, toplumun ve arkadaşlarının etkisinin çok daha fazla olduğunu görüyoruz. Bu sorunu nasıl aşacağım konusunda şaşkın ve kararsızım. Sabır ve yumuşaklık işe yaramadı.

Bu nedenle davranışlarını iyileştirmek için şiddet ve baskıya mı yönelmem lazım? Lütfen bu konuda bana nasihat ediniz.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Allah'ın sizi İslam'la tanıştırmamasıyla ilgili olarak sizi tebrik ediyor ve sizin için Allah'tan bu dine olan bağlılığın devam etmesini ve O'nun hoşnut olduğu şekilde O'na kavuşuncaya kadar sebat etmesini temenni ediyoruz.

Ayrıca çocuklarınızı iyi bir şekilde yetiştirmeye olan özeninizden dolayı da ayrıca bir sizi tebrik ediyoruz.

Sorunuza gelince, burada size yardımcı olabilecek bazı önemli ipuçlarını paylaşacağız - Allah'ın izniyle - istediğiniz hedefe ulaşmanıza yardımcı olacağını umuyoruz:

1-Kötü ahlaklar genellikle nefsin arzularıyla uyumlu olur, bu yüzden çocuk en küçük ve zayıf sebepten dahi etkilenecek bu ahlakları seçer. Öte yandan güzel ahlak, nefsi terbiye etmek ve onu çıkar ve arzularından vazgeçirmek demektir. Güzel ahlak, nefsin arzularının aksine hareket etme yolunda yürümektir; bu nedenle, çaba ve uğraş gerektiren bir inşa sürecidir.

Doğru terbiye; çocuğun nefsinin kötü arzularıyla mücadele edebileceği güçlü bir ahlaka sahip olmasını ve nefsi, sadece kendisini düzelten şeylerle huzur bulmasını sağlamaktır. Çocuğun bu güzel ahlakları kabul etmesi için, onları sevmesi gerekir. Şüphesiz sevgi, zorlama ve şiddetle elde edilemez. Bilakis şu unsurları gerektirir:

1- Yumuşaklık ve şefkat. Peygamberimiz (s.a.v) tarafından, darvanışlarda yumuşaklık ve şefkat kullanılmasını öğütleyen birçok hadis bulunmaktadır. Onlardan bazıları şunlardır:

Aişe -radiyallahu anhâ'dan rivayet edilen bir hadiste, Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: Allah Resulü her işinde kolaylığı, yumuşaklığı severdi. (Buhari/6024)

Cerir r.a Nebi s.a.v'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "Yumuşaklıktan mahrum olan kişi, hayırdan mahrum olur." (Muslim)

Ayrıca Aişe r.a, Peygamber'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: " **Şüphesiz** ki, **yumuşak davranmak** bulunduğu **bir** işte **onu süsler/** güzelleştirir. **Bir şeyden** de **alınırsa onu lekeler/** çirkinleştirir.".(Muslim 2594)

Yine Aişe r.a, şöyle demiştir: "Resulullah (sav) şöyle buyurdu: "Allah, bir ailenin hayrını dilerse, onlara yumuşaklığı bahşeder."

(İmam Ahmed 24427, Elbani 303)

Çocuklar; onlarla ilgilenen, yardım eden, ancak bağırp çağırmadan, güçleri nispetinde sabır ve hikmetle, bir rehberlik eden ebeveyne karşı bir yakınlık hissederler. Çocuklar; belirli yaşlarda oyun ve eğlenceye ihtiyaç duydukları gibi disipline ve öğretime ihtiyaç duydukları yaş da bulunur. Bu yüzden, her şeyin dengeli bir şekilde ve uygun bir şekilde verilmesi gerekmektedir.

Şayet çocuklar; ebeveynlerini severlerse ebeveynlerine olan itaati artar. Aksi halde ise, çocuğun hoşgörüsüzlük, şiddet ve sertlik, nefret ise isyanı ve başkaldırmayı tetikler. Bu durumda çocuklarda; korku hissi, yalan ve aldatma huyu doğurabilir.

2-Yumuşak huylu olmak, ihtiyaç duyulduğunda ceza vermekle çelişmez. Ancak ceza, yalnızca hoşgörünün fayda sağlamadığı ve öğüt ve uyarı ile düzeltilmediği durumlarda uygulanmalıdır.

Ayrıca ceza, hikmetli bir şekilde uygulanması gerekir. Örneğin, çocuklarınızın uzun süre televizyon izlemesiyle başa çıkmakta zorlanıyorsanız, onlar için izleyecekleri programlar belirleyebilirsiniz. Bu programlar genellikle zarar vermeyen ve fitratlarına göre seçilmelidir. Şayet belirlenen süreyi aşarlarsa, onları bir gün boyunca televizyondan mahrum bırakabilirsiniz. Tekrar ihlal ederlerse, cezayı ihtiyaç kadarıyla artırarak terbiyede etkili olabilirsiniz.

3-İyi bir örnek olmak

Ebeveynler, çocuklarını eğitmeye çalıştıkları ahlaki değerleri kendilerine uygulamalıdır. Örneğin sigara içen bir ebeveynin çocuklarına sigara içmemelerini öğütlemesi, etkili olmaz.

Bu yüzden, bir kişinin önce kendisini düzeltmesi gerekmektedir. Çocukların kusurları, ebeveynlerin kusurlarından kaynaklanır. Bu nedenle, onları yönlendirmek ve terbiye etmek için ilk adım, kendini düzeltmektir.

Seleften kimseler şöyle demişlerdir: Senin çocuklarının düzelmesi için önce senin kendini düzeltmen gerekir. Onların kusurları, senin kusurlarındandır. Onların iyiliği, senin yaptıklarındandır ve onların kötülüğü, senin terk ettiğin şeylerdendir.

Kaynak: "Tarihul Dimeşk" (38/271-272)

4-Temiz ortam: Bu, olumlu davranışları öven ve onu gerçekleştirenleri saygıyla karşılayan, olumsuz davranışları ise kınayan ortamdır. Günümüzde bu uygun ortamı sıklıkla kaybettiğimiz doğrudur. Ancak fiziksel- zihinsel çaba ve maddi fedakarlıkla bunu oluşturabiliriz- İnşallah.

Örneğin Müslüman bir aile, Müslüman ailelerin bulunmadığı bir mahallede yaşıyorsa, bu aile çaba

göstererek Müslümanların yoğun olduğu bir mahalleye veya şehre, camilerin bulunduğu bir bölgeye veya Müslüman çocuklarla ilgilenen aktif İslami merkezlere taşınması gerekir.

Ve örneğin, bir çocuğun belirli bir spor veya kültürel ilgisi varsa, aile bu çocuk için uygun Müslümanlar tarafından işletilen spor veya kültürel kulüpleri araştırmalı ve Müslüman ailelerin çocuklarını ve eğitimlerini çoğunlukla dikkate alan ailelerin katıldığı yerleri seçmelidir. Çünkü senin de dediğin gibi insanlarla beraber yaşayıp karışmanın ahlak üzerinde büyük bir etkisi vardır. Bu nedenle, olumsuz etkileri hafifletmek için Müslüman ailelerle karışarak bu açığı kapatabilirsin.

Eğer bir ebeveyn güzel giyim, lezzetli yemekler ve rahat bir konut için harcama yapıyorsa, aynı şekilde güzel ahlakın elde edilmesi için de harcama yapmalıdır ve bununla da Allah katında derecelerinin yükseldiğini ve bu amelle ecir kazandıklarını bilmelidir.

Son olarak, ebeveynlerin çocukları için dualarını eksik etmemeleri önemlidir. Çünkü dualar, Allah'ın salih kullarının özelliklerindedir. Allah (azze ve celle) şöyle buyurmuştur: "Onlar, "Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle" diyenlerdir. " (Furkan, 25/74)

Şeyh Abdurrahman es-Sa'di şöyle der: "göz aydınlığı kıl" yani görmek istediğimiz güzel şeylerdir. Bu duayı edenlerin durum ve niteliklerini araştırdığımızda onların azimetlerini ve yüksek makamlarıyla tanırız. Zira onlar çocuklarını Allah'a ibadet ettiklerini, ilimleriyle amel ettiklerini görmeyinceye kadar gözleri aydın olmaz. diğer yandan bu, eşlerine ve soyuna islah olmaları için bir duadır. Farklı açıdan bakıldığında kendilerine dua ederler. Çünkü çocukların islahı ve iyiliği kendilerine döner. Bu nedenle duada "bize bahşet" diye dua ederler. hatta yararı tüm müslümanlara geri döner. Çünkü bir gurup insanın iyi ve islah olması onlara bağlı olan bir çok kişinin de iyi olmasına sebep olacaktır. (Teyisir el Kerim el Mennan fi Tefsir Kalam el Rahman 587)

Bu önemli konuda ([4237](#)) ve ([10016](#)) numaralı cevaba da göz atmanızı tavsiye ederiz.

En iyisini Allah bilir.